

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό/ Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ History of Theatre		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	3 - ΤΡΕΙΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Μάθημα επιστημονικού και καλλιτεχνικού πεδίου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με μετάφραση από συμφοιτητή)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://utopia.duth.gr/~syrapado/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος. Συμβουλευτείτε τα Παραρτήματα Α & Β στο συνημμένο αρχείο της ΑΔΙΠ «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών», σελίδες 20 - 24:

Παράρτημα Α [(α) Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε κύκλο σπουδών, σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης & (β) Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης]
Παράρτημα Β (Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων)

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναπτύξει τη θεατρική παιδεία των φοιτητών με την επισκόπηση της ιστορικής διαδρομής του Θεάτρου και της εξελικτικής πορείας της ελληνικής και παγκόσμιας δραματουργίας.

Ειδικότεροι στόχοι είναι η παρουσίαση της Ιστορίας του Αρχαίου Δράματος, του Νεοελληνικού και Παγκόσμιου Θεάτρου, των διαφόρων τάσεων του Σύγχρονου και Μεταμοντέρνου Θεάτρου, καθώς επίσης η ανάπτυξη ειδικών θεματικών εργαστηρίων.

OBJECTIVES - AIMS

The objective of the course is to develop students' drama education by offering an overview of the theatre's course in history and the evolution of the Greek and world dramaturgy. Particular objectives are the presentation of the History of Ancient Drama, Modern Greek and World Theatre, the different tendencies in Modern and Post-modern Theatre, as well as the development of special theme workshops.

Με την συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να κατανοούν την ιστορία και τη δραματουργία του Αρχαίου Δράματος (Αισχύλος, Ευριπίδης, Σοφοκλής, Αριστοφάνης) του Ευρωπαϊκού και Παγκόσμιου Θεάτρου (Commedia dell' arte, Μολιέρος, Σαίξπηρ, Ίψεν, Τσέχωφ, Στρίντμπεργκ, Πιραντέλλο, Λόρκα, Μπρεχτ, Ο' Νηλ, Ουίλιαμς, Άλμπι, Ιονέσκο, Μπέκετ, Πίντερ, Αρτώ) του Ελληνικού Θεάτρου (Κρητο-εφτανησιακό Θέατρο, Κωμειδύλλιο, Αστικό Δράμα, Μεταπολεμικό Θέατρο, Σύγχρονες τάσεις) **(Αντιστοιχούν σε: MA1-MA13)**
- Να είναι ικανοί να μπαίνουν σε θεατρικό ρόλο χρησιμοποιώντας τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα, φωνή, λόγο) για τη σκηνική απόδοση αποσπασμάτων των παραπάνω θεατρικών θεματικών πεδίων **(Αντιστοιχούν σε: MA1-MA13)**
- Να κατανοούν και να εξοικειωθούν με σκηνοθετικές απόψεις στο σύγχρονο θέατρο (Στανισλάβσκι, Μπρεχτ, Γκροτόφσκι, Χρηστομάνος, Πολίτης, Ροντήρης, Κουν) και τις σύγχρονες τάσεις στη θεατρική έρευνα **(Αντιστοιχούν σε: MA14-MA16)**

Γενικές Ικανότητες

Οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε τις γενικές ικανότητες που αναμένεται να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος, όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως. Σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης των παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών

- Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα

- Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών

- Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

- Ανάπτυξη ουσιαστικής παιδαγωγικής δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που είναι συμβατή με τα σύγχρονα δεδομένα των θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και, ειδικότερα, της εκπαίδευσης και, επιπλέον, αξιοποιεί με κατάλληλο τρόπο τα σύγχρονα επιτεύγματα της τεχνολογίας

- Επανα-πλαισίωση, αξιοποίηση και υποστήριξη με ενεργό τρόπο της έρευνας και συμμετοχή σε ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και πέρα από αυτήν, όπου η διαμόρφωση ευκαιριών μάθησης για όλους τους μαθητευομένους θεωρείται ζωτικής σημασίας

- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξη της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης των παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών

- Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα

- Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών

- Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αρχαίο Δράμα (Αισχύλος)
- Αρχαίο Δράμα (Ευριπίδης)
- Αρχαίο Δράμα (Σοφοκλής)
- Αρχαίο Δράμα (Αριστοφάνης)
- Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Θέατρο (Σαίξπηρ)
- Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Θέατρο (Τσέχωφ)
- Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Θέατρο (Μπρεχτ)
- Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Θέατρο (Θέατρο του Παραλόγου)
- Ελληνικό Θέατρο (Κρητο-εφθανησιακό Θέατρο)
- Ελληνικό Θέατρο (Αστικό Δράμα)
- Σκηνοθετικές απόψεις στο σύγχρονο θέατρο (Στανισλάβσκι, Μπρεχτ, Γκροτόφσκι, Χρηστομάνος, Πολίτης, Ροντήρης, Κουν)
- Σύγχρονες τάσεις στη θεατρική έρευνα I
- Σύγχρονες τάσεις στη θεατρική έρευνα II

CONTENTS

- Ancient Drama (Aeschylus, Euripides, Sophocles, Aristophanes)
- European and Global Theatre (Commedia dell' arte, Moliere, Shakespeare, Ibsen, Chekhov, Strindberg, Pirandello, Lorca, Brecht, O' Neill, Williams, Albee, Ionesco, Beckett, Pinter, Artaud)
- Greek Theatre (Cretan-eptanisian Theatre, Romantic Comedy, Urban Drama, Post-war Theatre, Modern Tendencies)
- Directing perspectives in modern theatre (Stanislavski, Brecht, Grotowski, Hristomanos, Politis, Rondiris, Koun)

- Modern tendencies in drama research

4. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Δια ζώσης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην αίθουσα του Θεατρικού Εργαστηρίου	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	• Διαδίκτυο • Ιστοσελίδα • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά οι διδακτικές προσεγγίσεις/ δραστηριότητες που κυρίαρχα ακολουθούνται (εκθετικές / μονολογικές, διαλογικές, διερευνητικές, κ.ά.) : Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης, ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS (βλέπε και Παράρτημα Γ στο συνημμένο αρχείο της ΑΔΙΠ «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών»).	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σύνολο ωρών)
	Διαλέξεις	19
	Σεμινάρια	
	Εργαστηριακή άσκηση	20
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Φροντιστήριο	
	Πρακτική	
	Εκπαιδευτική εκδρομή	
	Εκπόνηση μελέτης	
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	40
Αυτοτελής Μελέτη	26	
.....		
.....		
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125	

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Διαμορφωτική, Διαγνωστική ή Συμπερασματική	
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Περιγραφή της διαδικασίας/ του τρόπου αξιολόγησης Γραπτή εξέταση (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, ανάπτυξης, επίλυση ασκήσεων/προβλημάτων), Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, κτλ. Σε κάθε περίπτωση αναφέρεται αν πρόκειται για ατομική ή ομαδική εργασία και η 'βαρύτητα' κάθε συνιστώσας της αξιολόγησης	Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται: α) με διαμορφωτική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων σε θεατρικό ρόλο και εκτός ρόλου (προσωπικά ημερολόγια, φύλλα αξιολόγησης, συζήτηση και άλλα κείμενα που αφορούν σε θεατρικές τεχνικές) 15% της συνολικής αποτίμησης β) με διαμορφωτική αξιολόγηση με παράδοση εργασίας 11 τουλάχιστον γραπτών εργασιών (300 περίπου λέξεων καθεμιά) στα ισάριθμα εργαστηριακά μαθήματα 20% της συνολικής αποτίμησης γ) με παράδοση γραπτής εργασίας (2500 λέξεων καθεμιά). 20% της συνολικής αποτίμησης	

στον τελικό βαθμό (π.χ., ομαδική εργασία – 25%).

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

γ) με προφορική εξέταση ανταπόκριση σε ερωτήσεις σχετικά με τα υπό διερεύνηση ζητήματα των μαθημάτων και σκηνική παρουσίαση σε θεατρικό ρόλο αποσπάσματος από την αρχαία, παγκόσμια και ελληνική δραματουργία. **45% της συνολικής αποτίμησης**

Κριτήρια αξιολόγησης: Η δημιουργικότητα μέσα από την πρωτοτυπία, την ευελιξία και την ευχέρεια της σκέψης στη διαπραγμάτευση των ζητημάτων και στην ανάληψη θεατρικού ρόλου στη υπό διερεύνηση δραματουργία. Αξιοποίηση των πολλαπλών οπτικών γωνιών για θέση και λύση προβλημάτων, της σκηνικής δράσης, του αναστοχασμού με στόχο τη μεταγνωστική διαδικασία. Αξιοποίηση της επιστημονικής μεθόδου με ανάδειξη της προβληματικής, των σχετικών ερωτημάτων, των υποθέσεων και της σύνολης διερεύνησης των θεματικών πεδίων

6. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

● Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

Γραμματάς, Θ. (2002). *Το Ελληνικό θέατρο στον 20^ο αιώνα. Πολιτισμικά πρότυπα και πρωτοτυπία*. [τόμ. Α' - Β']. Εξάντας: Αθήνα.

Γραμματάς, Θ. (2006). *Για το Δράμα και το Θέατρο*. Εξάντας: Αθήνα.

● Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία και Συναφή επιστημονικά Περιοδικά (ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα) (ενδεικτική)

Περιλαμβάνει βιβλιογραφία σχετική με το πεδίο του αρχαίου δράματος, της ιστορίας του θεάτρου και της θεατρικής έρευνας ευρύτερα.

α. ΞΕΝΗ

Barthes, R. (1964). *Elements of semiology*. London: Cape

Carlson, M. (1995). *Theatre History, Methodology and Distinctive Features*.

Theatre Research International, 20, 90-96

Corvin, M. (1998) (επιμ.) *Dictionnaire encyclopédique du théâtre*. Paris:

Larousse, In Extenso, T. 1

Duvignaud, J.(1973). *Les ombres collectives*. Paris: PUF

Foley (1985). *Ritual Irony: Poetry and sacrifice in Euripides*. Ithaca

Moles, A. (1958). *Information Theory and Esthetic Perception*. Urbana: University of Illinois Press

Powell (1990). *Euripides, Women and sexuality*. London

Rabinowitz, N.S. (1993). *Anxiety Veiled: Euripides and the Traffic in Women*. Ithaca/London

Schechner, R. (1988). *Performance Theory*. New York-London: Routledge

Fischer-Lichte, E. (2004). *History of European Drama and Theatre*. London: Routledge

Übersfeld, A. (1981). *L' école du spectateur*. Paris: Editions Sociales.

Übersfeld, A. (1982). *Lire le théâtre*. Paris: Editions Sociales.

β. ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

Αρτώ, Α. (1992). *Το θέατρο και το είδωλό του*. (μτφρ. Π. Μάτεσις), Αθήνα: Δωδώνη.

Barba, E. (2008). *Το χάρτινο κανό. Ένας οδηγός προς τη θεατρική ανθρωπολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Δωδώνη.

Bosisio, P. (2006). *Ιστορία του Θεάτρου*. [τόμ. Α' - Β']. Αιγόκερως: Αθήνα.

Γκροτόφσκι, Γ. (1982). *Για ένα Φτωχό Θέατρο*. (μτφρ. Φ. Κονδύλης, Μ. Γαϊτη-Βορρέ), Αθήνα: Θεωρία.

Elam, K. (2001). *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος*. (μτφρ. Κ. Διαμαντάκου), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Έσολιν, Μ. (2005). *Μπρεχτ. Ο άνθρωπος και το έργο του*. (αποδ. Φ. Κονδύλης), Αθήνα: Δωδώνη.

Jameson, F. (1999). *Το μεταμοντέρνο ή η πολιτισμική λογική του ύστερου καπιταλισμού*. Αθήνα : Εκδόσεις Νεφέλη.

- Kitto, H.D.F. (1993). *Η αρχαία ελληνική τραγωδία*. (μτφρ. Λ. Ζενάκος), Αθήνα: Παπαδήμας.
- Lesky, A. (1993). *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων: Ο Ευριπίδης και το τέλος του είδους*. (μτφρ. Νίκος Κ. Χουρμουζιάδης), Τόμος Β'. Αθήνα: Εκδόσεις ΜΙΕΤ.
- Lyotard, J.-F. *Απάντηση στο ερώτημα: Τι είναι μεταμοντέρνο; Επερωτήσεις*. Προσπελάστηκε στο <http://library.panteion.gr:8080/dspace/bitstream/123456789/808/1/Jean+Franco+is+Lyotard.pdf> στις 13/09/2010.
- Mc Donnald, M. (1991). *Οι όροι της ευτυχίας στον Ευριπίδη*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Mossé, C. (1991). *Η γυναίκα στην αρχαία Ελλάδα*, μτφρ.Α. Στεφανής. Αθήνα: Παπαδήμας.
- Μπρεχτ, Μπ. (1979). *Μικρό Όργανο για το Θέατρο. Στο Από τον Αριστοτέλη στον Μπρεχτ*. (μτφρ. Α. Βερυκοκάκη), Αθήνα: Κάλβος.
- Μπρεχτ, Μπ. (2000). *Οι Διάλογοι από την αγορά χαλκού*. (μτφρ. Α. Γλυτζουρής - Θ. Σαρηγιάννη), Αθήνα – Γιάννινα: Δωδώνη.
- Μπρουκ, Π. (1976). *Η Σκηνή χωρίς Όρια*. (μτφρ. Μ-Π. Παπαρά), Θεσσαλονίκη: Εγνατία.
- Μπρουκ, Π. (1998). *Η ανοιχτή πόρτα. Σκέψεις πάνω στην τέχνη και την πρακτική του θεάτρου*. (μτφρ. Μ. Φραγκουλάκη), Αθήνα: ΚΟΑΝ.
- Μπρουκ, Π. (1999). *Ένας Άλλος Κόσμος: Σαράντα χρόνια θεατρικής αναζήτησης 1947-1987*. (μτφρ. Ε. Καραμπέτσου), Αθήνα: Εστία.
- Νίτσε, Φ. (2009). *Η γέννηση της τραγωδίας*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Ντορτ, Μπ. (1975). *Ανάγνωση του Μπρεχτ*. (μτφρ. Α. Φραγκουδάκη), Αθήνα: Κέδρος.
- Ravis, P. (2006). *Λεξικό του Θεάτρου*. (εποπ. Κ. Γεωργουσόπουλος, μτφρ. Α. Στρουμπούλη), Αθήνα: Gutenberg.
- Reed, C. (2003). *Μεταμοντερνισμός και τέχνη της ιδιαίτερης ταυτότητας. Στο Roman Jakobson, Δοκίμια για τη γλώσσα της λογοτεχνίας*. Αθήνα: Εστία.
- Vernant, J.P. (1989). *Μύθος και Σκέψη στην Αρχαία Ελλάδα*, μετ. Στ. Γεωργούδη. Αθήνα: Ζαχαρόπουλος.
- Walton, M. J. (2007). *Το αρχαίο Ελληνικό θέατρο επί σκηνής*. (μτφρ. Κ. Αρβανίτη & Β. Μαντέλη), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

γ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Ανδρεάδης, Γ., επιμ. (2005). *Στα Ίχνη του Διονύσου. Παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας στην Ελλάδα 1867-2000*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Αρβανίτη, Κ. (2010). *Η αρχαία ελληνική τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο*. Τόμος Α'. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
- Βαρβέρης Γιάννης (2003). *Η κρίση του θεάτρου Δ' (1994 – 2003)*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Βαροπούλου, Ε. (2002). *Το ζωντανό θέατρο δοκίμιο για τη σύγχρονη σκηνή*. Αθήνα: Άγρα.
- Βιβλιάκης, Ι., επιμ. (1999). *Μ. Καραγάτσης Κριτική Θεάτρου 1946 – 1960*. Αθήνα: Εστία.
- Γεωργουσόπουλος, Κ. (1983), «Ελληνικότητα και θέατρο», στο επιμ. Δ.Γ. Τσαούση, *Ελληνισμός, Ελληνικότητα-Ιδεολογικοί και βιωματικοί άξονες της νεοελληνικής κοινωνίας*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Γεωργουσόπουλος, Κ. (1985). *Τα μετά το θέατρο*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Γεωργουσόπουλος, Κ. - Γώγος, Σ. (2003). *Επίδαυρος*. Αθήνα: Μίλητος.
- Γλυτζουρής, Α. (2001). *Η σκηνοθετική τέχνη στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γραμματάς, Θ. (1990). *Δοκίμια θεατρολογίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Επικαιρότητα.
- Γραμματάς, Θ. (1992). *Ιστορία και Θεωρία στη Θεατρική Έρευνα*. Αθήνα: Αφοί Τολίδη.
- Γραμματάς, Θ. (1997). *Θεατρική Παιδεία και Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών*. Τυπωθήτω, Αθήνα.
- Γραμματάς, Θ. (2002). *Το Ελληνικό θέατρο στον 20ο αιώνα. Πολιτισμικά πρότυπα και πρωτοτυπία*. [τόμ. Α' - Β']. Εξάντας: Αθήνα.

Γραμματάς, Θ. (2003). *Θέατρο και Παιδεία*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Γραμματάς, Θ. (2004). *Το χρονικό του άχρονου σε χρόνο παρελθόντα. Η διαλεκτική της ουτοπίας στο νεοελληνικό θέατρο*. ανακοίνωση στο Συνέδριο «Ουτοπικές θεωρίες και κοινωνικά κινήματα στην Ευρώπη από τον 18ο ως τον 20ο αιώνα, Αθήνα, 19 – 21 Νοεμβρίου 2004, που βρίσκεται στον διαδικτυακό τόπο www.eie.gr

Γραμματάς, Θ. (2004). Γληνός, Γ. (1964). *Φώτος Πολίτης. Αφιέρωμα, 30 χρόνια Στο Διαδρομές στη Θεατρική Ιστορία*. Αθήνα: Εξάντας.

Γραμματάς, Θ. (2005). *Η έννοια της ελληνικότητας στη σκηνοθεσία αρχαίου δράματος και η συμβολή του Δ. Ροντήρη*. Στο: Δημήτρης Αχιλ. Ροντήρης. *Ο Μεγάλος Δάσκαλος του Θεάτρου*. Αθήνα: Εταιρεία Ναυτιλιακών Μελετών, 139-153.

Γραμματάς, Θ. (2005). *Η Σοφοκλέους οδός στο Νεοελληνικό Θέατρο. Πρακτικά του Η' Διεθνούς Συμποσίου Αρχαίου Δράματος, Λευκωσία, εκδ. Κυπριακού Κέντρου του Δ.Ι.Θ, 1-25.*

Γραμματάς, Θ. (2006). *Για το Δράμα και το Θέατρο*. Αθήνα: Εξάντας.

Γραμματάς, Θ. (2008α). *Η απομυθοποίηση της τραγωδίας συνθήκη του νέου τραγικού*. Προσπελάστηκε στο <http://theodore-grammatas.net/papers/greek/> στις 4/10-2010.

Γραμματάς, Θ. (2008β). *Η σκηνοθεσία αρχαίου δράματος στις αρχές του 21ου αιώνα. Προοπτικές και αδιέξοδα μετά τον μοντερνισμό, στο Β. Φιοραβάντες (επιμ.) Τέχνη, Πολιτισμός, Παγκοσμιοποίηση, 161-173*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Γραμματάς, Θ. (2009). *Ανθρωπιστικές Αξίες και Θέατρο "Κλασικό" και "Κλασικά" στην Αρχή του 21ου Αιώνα*. Προσπελάστηκε στο <http://theodoregrammatas.net/papers/greek/> στις 2/10/2010.

Γραμματάς, Θ. (2009). *Γένεση και νεότητα της τραγωδίας*. Προσπελάστηκε στο <http://theodore-grammatas.net/papers/greek/> στις 2/10/2010.

Δημήτρης Αχιλ. Ροντήρης. *Ο Μεγάλος Δάσκαλος του Θεάτρου*. Αθήνα: Εταιρεία Ναυπακτιακών Μελετών.

Δρομάζου, Σ. Ι. (1993). *Αρχαίο Δράμα. Κριτικές*. Αθήνα: Κέδρος.

Ευαγγελάτος, Σ. Α. (2004). *Σύγχρονοι προβληματισμοί για την αναβίωση του αρχαίου δράματος*. Στο Δανιήλ Ι. Ιακώβ-Ελένη Παπάζογλου (επιμ.), *Θυμέλη Μελέτες χαρισμένες στον καθηγητή Ν. Χ. Χουρμουζιάδη*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, σελ.33-48

Θωμαδάκη, Μ. (1993). *Σημειωτική του ολικού θεατρικού λόγου*. Αθήνα: Δόμος.

Κακούρη, Κ. Ι. ([1946] 1998). *Προαισθητικές μορφές θεάτρου*. Αθήνα: Εστία.

Καραντινός, Σ. (1949). *Περί Θεάτρου*. Αθήνα.

Κουν, Κ. (1992). *Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Κουν, Κ. (1981). *Ο σκηνοθέτης και το αρχαίο δράμα σήμερα*. Στο επιμ. Γ. Κοτανίδης, *Κάρολος Κουν Για το θέατρο-Κείμενα και Συνεντεύξεις*. Αθήνα: Ιθάκη.

Κουν, Κ. (1981). *Πάντα πολιτική και υπαρξιακή η έκφραση του καλλιτέχνη και απόλυτα δεμένη με τη ζωή του ανθρώπου*. Στο επιμ. Γ. Κοτανίδης, *Κάρολος Κουν Για το θέατρο-Κείμενα και Συνεντεύξεις*, Αθήνα: Ιθάκη.

Λάλας. Θ., (επιμ). (2001). *Με τους μαθητές του Ροντήρη για τον Ροντήρη*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Λεκατσάς, Π. (1962). *Η Άλκηστη του Ευριπίδη, περ. Θέατρο, αρ.5*

Λιγνάδης, Τ. (1987). *Προβληματισμοί πάνω σε σύγχρονες παραστάσεις του αρχαίου δράματος*. Στο Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος 1985. Αθήνα: Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, 191-202.

Μαγιάρ, Μ. (2004). *Ο Κάρολος Κουν και το Θέατρο Τέχνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Ε.Λ.Ι.Α.

Μάρκαρης, Π. (1982). *Ο Μπρεχτ και ο διαλεκτικός λόγος*. Αθήνα: Ιθάκη.

Μαυρομούστακος, Πλ. (1999). *Το αρχαίο ελληνικό δράμα στη νεοελληνική σκηνή: από τους Πέρσες του 1571 στις προσεγγίσεις του 20ου αιώνα*. Στο *Παραστάσεις Αρχαίου Ελληνικού Δράματος στην Ευρώπη κατά τους Νεότερους Χρόνους, Γ' Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση, Επτανησιακή Γραμματεία των Ελληνιστών, 77-87*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μουδατσάκης, Τ. (1986). *Η διαλεκτική της θεατρικής σύνταξης*. Αθήνα: Νεφέλη.

Μουδατσάκης, Τ. (2005). *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση*. Από τον

Stanislavsky τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο. Αθήνα: Εξάντας.

Μουρέλος, Γ. (χ.χ.). Μεταμορφώσεις του χρόνου. Θεσσαλονίκη: Κωνσταντινίδης.

Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου, Χ. (1998). Η τέχνη του Θεάτρου. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς – Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μπεζαντάκος, Ν. Π. (2004). Το αφηγηματικό μοντέλο του Grotowski και οι τραγωδίες του Ευριπίδη. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα

Παπαδόπουλος, Γ. (1999). Δια παιδαγωγίας κοινωνικών αποτραγικοποιήσις. Αθήνα: Εντός.

Παπαδόπουλος, Γ. (2002). Το όλον, το τραγικόν και η αγωγή. Αθήνα: Ψηφίδα.

Παπαδόπουλος, Γ. (2005). Καθάρσεως όρια και όροι. Αθήνα: Ψηφίδα.

Παπαδόπουλος, Σ. (2010). Παιδαγωγική του Θεάτρου. Αυτοέκδοση: Αθήνα.

Πατσαλίδης, Σ. (1996). Η (Ελληνική) Τραγωδία και η Θεωρία του 20ου αιώνα. Στο Γραμματάς, Θ. [επιμ.] Τα Αινίγματα της Σφίγγας ή ο Οιδίπους ως Διακείμενο, 167-198. Αθήνα: Αφοί Τολίδη.

Πατσαλίδης, Σ. (1997). (Εν)τάσεις και (Δια)στάσεις. Η ελληνική τραγωδία και η θεωρία του εικοστού αιώνα. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Πατσαλίδης, Σ. (2000). Θέατρο και Θεωρία. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Πεφάνης, Γ. (1991). Το Θεατρικό. Σκιαγράφηση μιας Φαινομενολογικής Θεατρολογίας. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

Πεφάνης, Γ. (1999). Το Θέατρο και τα Σύμβολα. Διαδικασίες Συμβόλισης του Δραματικού Λόγου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πολίτης, Φ. (1983). Επιλογή κριτικών άρθρων. Τόμος Α'. Αθήνα: Ίκαρος.

Πολίτης, Φ. (1983). Επιλογή κριτικών άρθρων. Τόμος Β'. Αθήνα: Ίκαρος.

Πολίτης, Φ. (1983). Επιλογή κριτικών άρθρων. Τόμος Γ'. Αθήνα: Ίκαρος.

Πούχνερ, Β. (1988). Ελληνική Θεατρολογία. Αθήνα : Εκδόσεις Εταιρείας Θεάτρου Κρήτης.

Πούχνερ, Β. (1987). Ο Max Reinhardt, ο Φώτος Πολίτης και η αρχαία τραγωδία. Στο Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος 1985. Αθήνα: Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

Πούχνερ, Β. (1987). Ο ποιητικός χαρακτήρας της ελληνικής τραγωδίας. Στο Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος 1985. Αθήνα: Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

Πούχνερ, Β. (1984). Ο Φώτος Πολίτης ως σκηνοθέτης αρχαίας τραγωδίας. Οι επιδράσεις του Μαξ Ράινχαρντ στο ελληνικό θέατρο του 20ου αιώνα, στου ιδίου: Ιστορικά Νεοελληνικά Θεάτρου· έξι μελετήματα. Αθήνα.

Πούχνερ, Β. (1997). Κείμενα και αντικείμενα. Δέκα θεατρολογικά μελετήματα. Αθήνα: Καστανιώτης.

Ροντήρης, Δ. (1999). Σελίδες αυτοβιογραφίας, επιμ. σχόλια Δ. Καγγελάρη. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Σαμπατακάκης, Γ. (2008). Γεωμετρώντας το χάος. Μορφή και μεταφυσική στο έργο του Θεόδωρου Τερζόπουλου. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Σιδέρης, Γ. (1976). Το αρχαίο ελληνικό θέατρο στη Νέα Ελληνική Σκηνή 1817-1972, τ.Α' 1817- 1932. Αθήνα.

Σκιαδάς, Αρ. (1987). Το αρχαίο ελληνικό δράμα στη σύγχρονη σκηνή. Στο Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος 1985. Αθήνα: Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

Τερζόπουλος, Θ. (2000). Θόδωρος Τερζόπουλος και Θέατρο Άττις. Αναδρομή, μέθοδος, σχόλια. Αθήνα: Άγρα.

Τσατσούλης, Δ. (2004), «Μεταμοντέρνα 'γραφή' στη νεοελληνική σκηνή», Παράβασις, Μελετήματα [3], Πρακτικά Β' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου: Σχέσεις του νεοελληνικού θεάτρου με το ευρωπαϊκό, Διαδικασίες πρόσληψης στην ιστορία της Ελληνικής δραματολογίας από την αναγέννηση ως σήμερα, 18-21 Απριλίου 2002, Ανάτυπο, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήνα: Ergo.

Τσατσούλης, Δ. (2007). Σημεία γραφής και κώδικες σκηνής στο σύγχρονο ελληνικό θέατρο. Αθήνα: Νεφέλη.

Τσατσούλης Δ. (1999). Σημειολογικές προσεγγίσεις του Θεατρικού Φαινομένου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χουρμουζιάδης, Ν. (1986). Ευριπίδης Σατυρικός. Αθήνα: Στιγμή.

Χουρμουζιάδης, Ν. (1991). *Όροι και Μετασχηματισμοί στην Αρχαία Ελληνική Τραγωδία*. Αθήνα: Γνώση.